

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

การประเมินผลการทำงาน (performance appraisal)

รหัสวิชา 3653406

รายวิชา การประเมินผลการปฏิบัติงาน

(performance appraisal)

หน่วยกิต 3(3-0-6)

หลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต

สาขาวิชา การจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ

ชื่ออาจารย์ผู้สอน อาจารย์ ดร.จันจิราภรณ์ ปานยินดี

คำอธิบายรายวิชา

แนวคิด หลักการการประเมินผลการปฏิบัติงาน การกำหนด
มาตรฐานการปฏิบัติงาน กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน
รูปแบบและเครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการนำผล
การประเมินไปใช้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์

บทที่ 1 บทนำ

หัวข้อ

1. ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. แนวคิดของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. หลักการการประเมินผลการปฏิบัติงาน

4. ประโยชน์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

5. วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

6. บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน

7. ปัญหาของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การประเมินผลงานของบุคคล
โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่องค์การกำหนดไว้
ซึ่งมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน
เพื่อให้เกิดความยุติธรรม

แนวคิดของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ต่างประเทศ

เริ่มต้นยังไม่เป็นระบบ
ไม่มีเกณฑ์ หัวหน้างาน
เป็นผู้ประเมิน

หลังสงครามโลกครั้งที่ 1
มีการประเมินที่เป็นระบบ
โดยวอลเตอร์ ดี. สกอตต์
เสนอวิธีการประเมินผลงาน
จากเพื่อนทหาร และ
ผู้บังคับบัญชา

ค.ศ. 1903 จัดให้มีหน่วยงาน
ทำหน้าที่ประเมินผลการ
ปฏิบัติงาน และได้เริ่มใช้
แบบฟอร์มที่มีระบบ

แนวคิดของการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ต่อ)

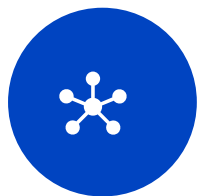
ประเทศไทย

เริ่มประเมินข้าราชการ
ตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราช

พ.ศ. 2471 ได้มีการกำหนด
หลักเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง
และเลื่อนเงินเดือนในภาพกว้าง

พ.ศ. 2479 เพิ่มวิธีการ
สอบแข่งขัน การสอบคัดเลือก
และยังคงยึดถือหลักเกณฑ์เดิม
ในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง

หลักการการประเมินผลการปฏิบัติงาน

เป็นกระบวนการประเมิน
ค่าผลการปฏิบัติงาน

เป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกระดับ
ในการประเมิน

คำนึงถึงวัตถุประสงค์
ในการประเมินผล
เป็นอันดับแรก

เลือกใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง
และเหมาะสม

หลักการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ต่อ)

แจ้งและหารือผลการปฏิบัติงาน
กับตัวพนักงาน

มีความเที่ยง ความตรง
ความสามารถในการจำแนก
ความยุติธรรม
และสามารถทำได้จริง

ดำเนินการต่อเนื่อง

ประโยชน์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

พนักงาน

- ตรวจสอบผลงานของตนเอง
- สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน
- ลดความกังวลของพนักงาน
- เกิดการปรับปรุงและพัฒนา
ผลการปฏิบัติงาน
- รู้สึกที่ดีต่อหัวหน้างาน
และองค์กร

หัวหน้างาน

- ทบทวนผลการปฏิบัติงาน
ของพนักงาน
- วางแผนเส้นทางความก้าวหน้า
ในอาชีพ
- สร้างเกณฑ์ในการปรับเงินเดือน
และจ่ายโบนัส
- เป็นเครื่องมือการให้รางวัล
และลงโทษ

ประโยชน์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ต่อ)

องค์กร

- ช่วยจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม
- มุ่งทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
ขององค์กรและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- สร้างค่านิยมและวัฒนธรรม
การทำงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ของงาน

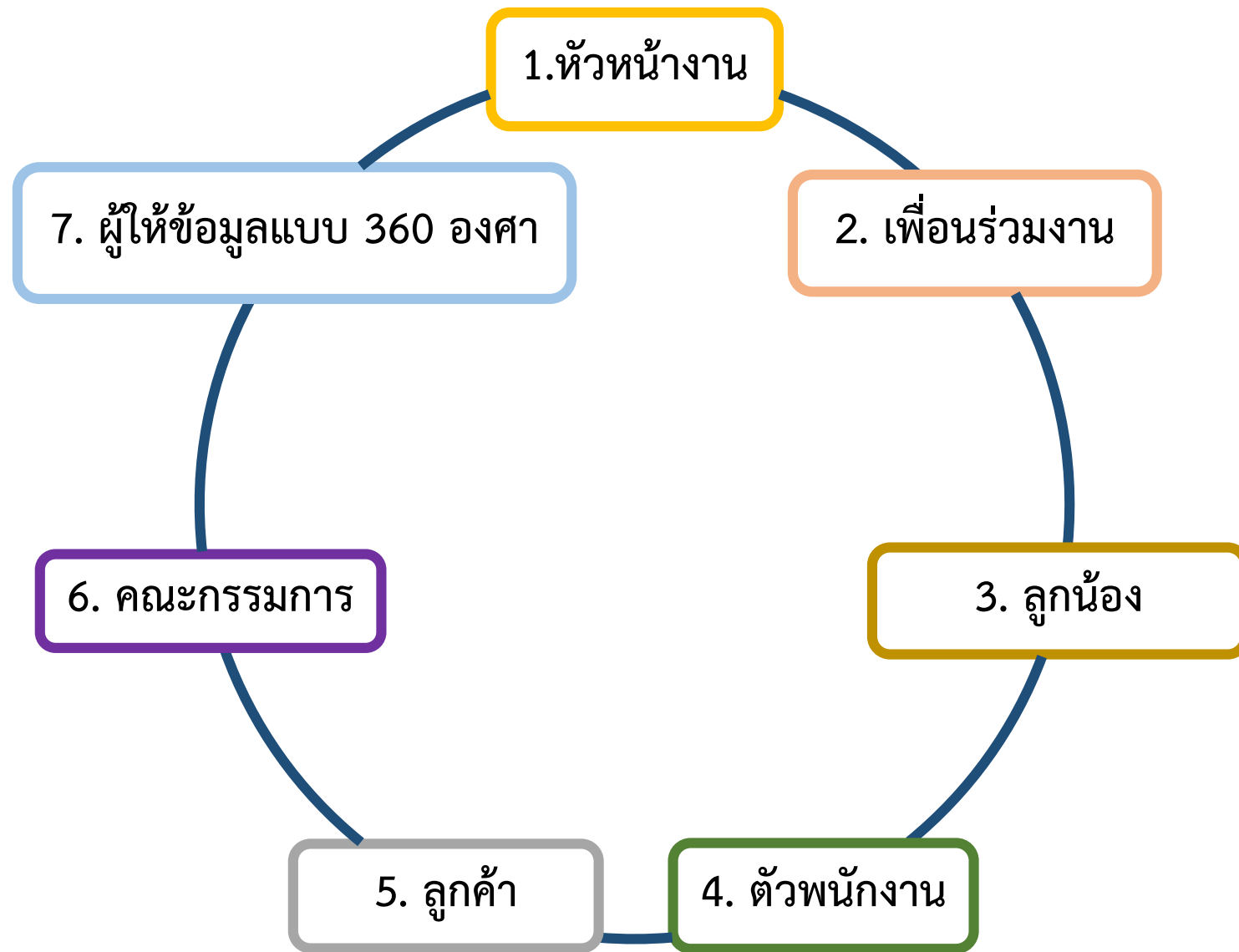
วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ต่อ)

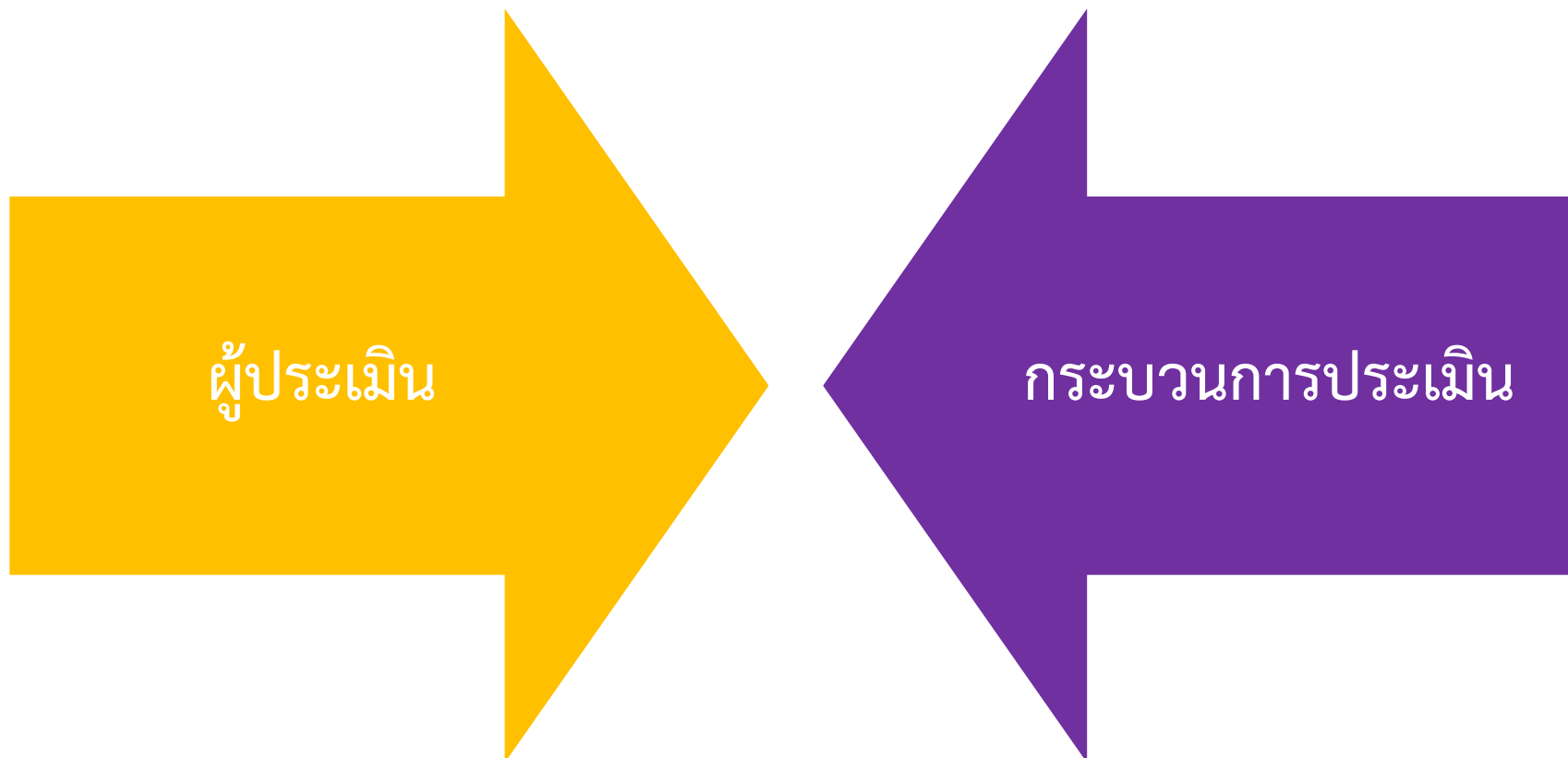

บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

1. ปัญหาจากผู้ประเมิน

1.1 อคติหรือความลำเอียง

ผู้ประเมินต้องใช้ความระมัดระวังในการมีอคติต่อผู้รับการประเมินทุกคน

1.2 อิทธิพลจากกลุ่มหรือบุคคลในองค์การ

บางครั้งอาจได้รับการร้องขอจากผู้มีอิทธิพลให้ประเมินตามที่ต้องการ

วิธีแก้ไขใช้การประเมินแบบคณะกรรมการ

ปัญหาของการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ต่อ)

1.3 การประเมินโดยให้ค่าคะแนนสูงเกินความเป็นจริง

เนื่องจากผู้ประเมินต้องหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง ทำให้เกิดข้อผิดพลาดเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน

1.4 การประเมินที่ให้ค่าคะแนนต่ำเกินไป

เป็นการประเมินที่เข้มงวด จึงให้ค่าคะแนนต่ำเกินไป ทำให้ผู้รับประเมินเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณภาพ

ปัญหาของการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ต่อ)

2. ปัญหาจากการกระบวนการประเมิน

2.1 การตั้งเกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินที่ไม่ชัดเจน

ทำให้ผลการประเมินมีความผิดพลาด ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินเข้าใจผิดได้

2.2 ขาดการวางแผนการประเมิน

ทำให้ไม่มีการกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างชัดเจน

ปัญหาของการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ต่อ)

2.3 ไม่มีการประเมินอย่างเป็นระบบ

ประเมินเฉพาะผลลัพธ์ ไม่ได้ประเมินเหตุ ทำให้ไม่แน่ใจว่าควรปรับปรุงแก้ไขงานอย่างไร

ไม่มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเมินเพียงครั้งเดียวก็เลิก ทำให้ผลการประเมินมีบทบาทน้อย
ในการพัฒนาปรับปรุงงาน และไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2557). การบริหารทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ: โฟกัสมีเดียแอนด์พับลิชชิง.

ชูชัย สมितिไกร. (2556). การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2545). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2558). การจัดการทรัพยากรมนุษย์: แนวทางใหม่. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

สกล บุญสิน. (2560). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. เชียงใหม่: ศูนย์บริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำราญ มีแจ้ง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2556). การประเมินผลการปฏิบัติงานแนวใหม่: ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนันต์ชัย คงจันทร์. (2557). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนิวัช แก้วจำนงค์. (2554). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร. (2552). การประเมินผลการปฏิบัติงาน. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2553). ระบบการบริหารผลงาน. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

Ahlstrom, D., & Bruton, G. D. (2010). **International management: Strategy and culture in the emerging world.** USA: Cengage Learning.

Dessler, G. (2013). **Human resource management.** (13th ed). USA: Pearson Education.

Werner, J. M., & DeSimone, R. L. (2011). **Human resource development.** (6th ed). USA: Cengage Learning.

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 1 บทนำ

จงตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนอธิบายรายละเอียด

1. จงอธิบายความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน
2. จงอธิบายประโยชน์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานต่อพนักงาน หัวหน้างาน และองค์กร
3. จงอธิบายวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน
4. จงอธิบายบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. จงอธิบายหลักการประเมินผลการปฏิบัติงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม